

ACTIVITEITSVERSLAG 2010-2011

VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM ⁽¹⁾

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

I. ALGEMENE VOORSTELLING VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM

I. 1. MISSIE EN OORSPRONG

I. 2. STRUCTUUR EN SAMENSTELLING

I. 2.1. Algemeen

I. 2.2. Wijzigingen van de samenstelling in 2010 en 2011

II. ACTIVITEITEN IN 2010 EN 2011

II. 1. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM

II. 2. ACTIVITEITEN VAN DE SECTIE "INDUSTRIËLE EIGENDOM"

II. 3. ACTIVITEITEN VAN DE SECTIE "AUTEURSRECHTEN EN NABURIGE RECHTEN"

II. 3.1. Handhaving van auteursrechten en naburige rechten op het internet

II. 3.2. Voorstel voor richtlijn inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken

BIJLAGEN

⁽¹⁾ Koninklijk besluit van 5 juli 2004 houdende oprichting van een Raad voor de Intellectuele Eigendom, B.S., 17 augustus 2004. Een kopie van dit besluit is als bijlage bijgevoegd.

INLEIDING

Dit verslag omvat de activiteiten van de Raad voor de Intellectuele Eigendom in 2010 en 2011. Het betreft hier het vierde activiteitenverslag.

In het eerste gedeelte van het verslag zal de Raad voor de Intellectuele Eigendom op algemene manier worden voorgesteld.

Het tweede gedeelte van het verslag omvat de activiteiten in 2010-2011 van de twee secties waaruit de Raad is samengesteld, te weten de sectie « Industriële Eigendom en de sectie « Auteursrecht en Naburige rechten ».

II. ALGEMENE VOORSTELLING VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM

I. 1. MISSIE EN OORSPRONG

De Raad voor de Intellectuele Eigendom is een adviesorgaan van de betrokken milieus opgericht bij de federale regering door een koninklijk besluit van 5 juli 2004⁽²⁾.

Zijn hoofdopdracht bestaat er in om adviezen uit te brengen aan de Federale Regering over alle aangelegenheden die verband houden met de intellectuele eigendom ⁽³⁾. Het is immers wenselijk dat de overheid die in deze aangelegenheid beslissingen neemt, rekening houdt met de adviezen van de academische milieus en van de betrokken sectoren. De intellectuele eigendom kent enerzijds sedert enkele jaren een spectaculaire ontwikkeling, die grotendeels toe te schrijven is aan de technologische evolutie en aan de economische, sociale, wetenschappelijke en culturele veranderingen die hieruit volgen. Anderzijds is er een nauwe interactie van verschillende belangrijke domeinen van de intellectuele eigendom met andere rechtstakken zoals het burgerlijk recht, het strafrecht, het vennootschapsrecht, het internationaal recht en de wetgeving inzake volksgezondheid.

⁽²⁾ Koninklijk besluit van 5 juli 2004 houdende oprichting van een Raad voor de Intellectuele Eigendom, B.S. 17 augustus 2004. Dit besluit is op 1 januari 2006 in werking getreden.

⁽³⁾ In artikel 2 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004 wordt bepaald: "Onverminderd de bevoegdheden van andere instanties inzake intellectuele eigendom, legt de Raad aan de minister, die de intellectuele eigendom tot zijn bevoegdheid heeft, hierna de minister genoemd, op eigen initiatief na overleg met de Dienst voor de Intellectuele Eigendom of op verzoek van de minister, adviezen voor, over problemen die verband houden met de intellectuele eigendom".

In het kielzog van deze bevoegdheidsherverdeling, werd beslist om een overlegorgaan op te richten met vertegenwoordigers uit de milieus die betrokken zijn bij de intellectuele eigendom, en dit ter vervanging van de twee tot dan bestaande organen, te weten de Hoge Raad voor de Nijverheidseigendom ⁽⁴⁾ en de Adviescommissie voor het Auteursrecht ⁽⁵⁾.

I. 2. STRUCTUUR EN SAMENSTELLING

I. 2.1. Algemeen

De Raad voor de Intellectuele Eigendom is samengesteld uit twee secties: de Sectie « Industriële Eigendom » en de Sectie « Auteursrecht en Naburige rechten » die respectievelijk belast zijn met problemen inzake industriële eigendom en problemen inzake auteursrecht en naburige rechten ⁽⁶⁾.

De Raad komt bijeen in een plenaire vergadering om de gemeenschappelijke problemen van de hele intellectuele eigendom te behandelen ⁽⁷⁾.

Deze structuur op twee niveaus beoogt rekening te houden met de kenmerken van de twee hoofdtakken van de intellectuele eigendom. Ze maakt het immers mogelijk dat problemen die horizontaal betrekking hebben op het geheel van de intellectuele eigendom, zoals de middelen om de intellectuele eigendomsrechten te doen naleven, worden gecoördineerd binnen één enkel orgaan, en dat de problemen die eigen zijn aan elke tak van de intellectuele eigendom worden voorgelegd aan de secties die specifiek hieraan zijn gewijd.

De samenstelling van de beide secties van de Raad voor de Intellectuele Eigendom is gemengd, in die zin dat elke sectie zowel personen omvat die erkend zijn om hun deskundigheid inzake intellectuele eigendom (tien effectieve leden en tien plaatsvervangende leden per sectie) als personen die de betrokken sectoren vertegenwoordigen: de ondernemingen, de rechthebbenden, de gemachtigden en de consumenten (tien effectieve

⁽⁴⁾ Besluit van de Regent van 31 januari 1949 houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Nijverheidseigendom, *B.S.*, 23 februari 1949.

⁽⁵⁾ Ministerieel besluit van 10 december 1969 houdende oprichting van een adviescommissie voor het auteursrecht.

⁽⁶⁾ Zie artikel 3, § 1 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004.

⁽⁷⁾ Zie artikel 5, lid 2 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004.

leden en tien plaatsvervangende leden per sectie)⁽⁸⁾. Deze samenstelling, die de samenstelling van de vroegere Hoge Raad voor de Nijverheidseigendom weerspiegelt, wil zowel mensen uit de academische wereld als vertegenwoordigers van de belangrijkste betrokken milieus bij de uitwerking van adviezen betrekken.

De effectieve en plaatsvervangende leden van de Raad worden benoemd door de Minister van Economie voor een hernieuwbare termijn van vier jaar. Elke sectie wordt voorgezeten door een lid van de sectie, aangeduid door de Minister van Economie voor een hernieuwbare termijn van vier jaar. De secties duiden elk in hun schoot twee ondervoorzitters aan. De Raad wordt beurtelings gedurende één jaar voorgezeten door de voorzitter van één van de secties, beginnend met de oudste voorzitter⁽⁹⁾. Het ministerieel besluit van 15 december 2005 tot benoeming van de leden en van de voorzitter van elke sectie van de Raad voor de Intellectuele Eigendom⁽¹⁰⁾ liep op 31 december 2009 ten einde en op 1 januari 2010 werd een nieuw ministerieel besluit van 16 december 2009⁽¹¹⁾ van kracht.

Het secretariaat van de Raad en van de secties wordt waargenomen door de Dienst voor de Intellectuele Eigendom⁽¹²⁾.

I. 2.2. Wijzigingen van de samenstelling in 2010 en 2011

(1) Sectie "Industriële eigendom"

Jaar 2010:

Er waren geen ontslagen en benoemingen in 2010.

Jaar 2011:

Ontslagen: Mevr. Sarah DEPREEUW, plaatsvervangend lid⁽¹³⁾; Mevr. Karine CREPIN, plaatsvervangend lid⁽¹⁴⁾.

⁽⁸⁾ Zie artikel 3 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004.

⁽⁹⁾ Zie artikelen 3 en 4 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004.

⁽¹⁰⁾ Ministerieel besluit houdende benoeming van de leden en de voorzitter van elke afdeling van de Raad voor de Intellectuele Eigendom, *B.S.* van 23 december 2005. Een kopie van dit besluit wordt als bijlage toegevoegd.

⁽¹¹⁾ Ministerieel besluit van 16 december houdende benoeming van de leden en de voorzitter van elke afdeling van de Raad voor de Intellectuele Eigendom, *B.S.* van 23 december 2009, bl. 80616 e.v. Een kopie van dit besluit wordt als bijlage toegevoegd.

⁽¹²⁾ Zie art. 8 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004.

Benoemingen: Dhr. Antoon SCHOCKAERT⁽¹⁵⁾, plaatsvervangend lid; Dhr. Bart VAN DEN HAZEL, plaatsvervangend lid⁽¹⁶⁾.

(2) Sectie "Auteursrecht en Naburige rechten"

Jaar 2010:

Er waren geen ontslagen en benoemingen in 2010.

Jaar 2011 :

Ontslagen: Dhr. Alexis MOERENHOUT, effectief lid⁽¹⁷⁾.

Benoemingen: Mevr. Morgane CAMINITI, effectief lid⁽¹⁸⁾.

II. ACTIVITEITEN IN 2010 EN 2011

Zoals aangegeven in de inleiding, zal in dit gedeelte van het verslag een overzicht worden gegeven van de activiteiten die de Raad en de twee secties waaruit hij is samengesteld in 2010 en 2011 hebben uitgevoerd.

Dit gedeelte wil in het bijzonder, en op synthetische wijze, de activiteiten van beide secties gedurende het referentiejaar toelichten. Er wordt aangegeven hoeveel en op welke data vergaderingen hebben plaatsgevonden alsmede welke problemen werden onderzocht. Bijgevolg zal grotendeels verwezen worden naar het verslag van de vergaderingen van de Raad en van de beide secties. Als er een *ad hoc* groep werd opgericht, wordt dezelfde werkwijze gehanteerd.

Het betreft dus geen uitvoerig verslag van alle discussies die in de beide secties werden gevoerd.

⁽¹³⁾ Ministerieel besluit van 1 juli 2011, *B.S.*, 12 juli 2011.

⁽¹⁴⁾ Ministerieel besluit van 1 juli 2011, *B.S.*, 12 juli 2011.

⁽¹⁵⁾ Ministerieel besluit van 1 juli 2011, *B.S.*, 12 juli 2011.

⁽¹⁶⁾ Ministerieel besluit van 1 juli 2011, *B.S.*, 12 juli 2011.

⁽¹⁷⁾ Ministerieel besluit van 1 juli 2011, *B.S.*, 21 oktober 2011.

⁽¹⁸⁾ Ministerieel besluit van 1 juli 2011, *B.S.*, 21 oktober 2011.

II. 1. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM

Tijdens de plenaire vergadering van 2010 werd aangekondigd dat, indien de activiteiten van de Raad dienen te worden opgeschort als gevolg van de zware taken verbonden aan het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie, er informele werkgroepen met betrekking tot een bepaald onderwerp kunnen plaatsvinden in voorbereiding van verdere werkzaamheden. Een onderwerp dat in dat kader de aandacht getrokken heeft van verschillende leden is het beslag inzake namaak, een procedure die volgens sommigen wetgevende wijzigingen vereist.

Aldus werd een informele werkgroep opgericht onder het voorzitterschap van mevrouw Fabienne Brison. Deze informele werkgroep is samengekomen op 10 november 2010, op 20 januari 2011, op 31 januari 2011, op 21 februari 2011, op 4 april 2011, op 28 juni 2011, op 20 september 2011 en op 15 november 2011, en heeft een verslag uitgewerkt dat besproken zal worden tijdens de vergadering van de Raad van 15 mei 2012. Het verslag is onderverdeeld in de volgende thema's:

- 1) Toepassingsvoorwaarden;
- 2) Draagwijdte van de maatregelen;
- 3) Aansprakelijkheid;
- 4) Vertrouwelijke informatie;
- 5) Procedurele aspecten.

II. 2. ACTIVITEITEN VAN DE SECTIE "INDUSTRIËLE EIGENDOM"

De Sectie "Industriële eigendom" heeft in 2010 niet vergaderd, omwille van het extra werkvolume veroorzaakt door de voorbereiding en organisatie van het Belgische Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. In 2011 werd de sectie evenmin samengeroepen.

II. 3. ACTIVITEITEN VAN DE SECTIE "AUTEURSRECHTEN EN NABURIGE RECHTEN "

Omwille van de voorbereidingen en de werkzaamheden van het Belgische Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in de tweede helft van 2010, werd de Raad voor de Intellectuele Eigendom in 2010 niet bijeengeroepen.

In 2011 werden de werkzaamheden van de Raad voor de Intellectuele Eigendom hervat en is de Sectie "Auteursrecht en Naburige rechten" vier keer bijeengekomen: op 14 september, 21 oktober, 23 november en 19 december.

De belangrijkste zaken die in 2011 door de Sectie "Auteursrecht en Naburige rechten" werden onderzocht, zijn de volgende:

II. 3.1. Handhaving van auteursrechten en naburige rechten op het internet

In het parlement werden in 2010-2011 verschillende wetsvoorstellen¹⁹ ingediend met betrekking tot de handhaving van auteursrecht op het internet. Aangezien het nodig is om een evenwichtige benadering te voorzien voor de problematiek van de handhaving van intellectuele eigendomsrechten in een digitale omgeving, dat het een complex gegeven is waarbij rekening moet gehouden worden met verschillende rechtsdomeinen, met de ontwikkelingen op Europees vlak, en met de juridisch - technische aspecten van de verschillende benaderingen, heeft de Minister de Raad voor de Intellectuele Eigendom verzocht om een open debat binnen de Raad te hebben over deze problematiek, waarbij onder meer de verschillende wetsvoorstellen zullen aan bod komen en de modellen die in enkele andere landen gevolgd worden.

De Raad heeft in 2011 dit onderwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 14 september 2011, 21 oktober 2011, 23 november 2011, 19 december 2011, en zal haar besprekingen verderzetten in 2012.

De werkzaamheden van de Raad concentreren zich concreet rond drie verschillende assen :

- het bestaande wettelijke kader (Belgisch en Europees);
- onderzoek van de drie wetsvoorstellen ingediend bij het Parlement ;
- vergelijking van de bestaande modellen voor de strijd tegen de illegale uitwisseling van werken beschermd door het auteursrecht en de naburige rechten op het Internet.

De Raad zal in 2012 aan de Minister van Economie een advies overhandigen over de diverse probleempunten alsook over de hierboven vermelde wetsvoorstellen.

¹⁹ Wetsvoorstel 5-590 tot aanpassing van de inning van het auteursrecht aan de technologische ontwikkeling, terwijl de persoonlijke levenssfeer van de internetgebruikers beschermd wordt, ingediend door de heer Jacky Morael en mevrouw Freya Piryms; wetsvoorstel 5-741 strekkende tot een betere bescherming van culturele creaties op het internet, ingediend door de heer Richard Miller; wetsvoorstel 53-1084 tot wijziging van artikel 87 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, wat de verantwoordelijkheid van de tussenpersonen betreft bij schendingen van het auteursrecht en de naburige rechten, ingediend door mevrouw Karine Lalieux c.s.

II. 3.2. Voorstel voor richtlijn inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken

Het voorstel voor een richtlijn inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken werd op 24 mei 2011 door de Europese Commissie voorgesteld (COM (2011) 289).

Dit initiatief bouwt voort op de aanbeveling van de Commissie van 2006 betreffende de digitalisering en online-toegankelijkheid van cultureel materiaal en digitale bewaring . Eén van de acties die aan de lidstaten werden aanbevolen, was om de voorwaarden van digitalisering en online-toegankelijkheid tot het cultureel materiaal te verbeteren onder meer door regelingen te creëren om het gebruik van verweesde werken na overleg met de betrokken partijen te vergemakkelijken en door ervoor te zorgen dat er lijsten met bekende verweesde werken beschikbaar zijn. De aanbeveling gaf bovendien aan dat in het geval van verweesde werken, « licentieregelingen de verlening van rechten en derhalve de digitalisering en daaropvolgende online-toegankelijkheid kunnen vergemakkelijken ».

Het invoeren van een rechtskader om de digitalisering en verspreiding te vergemakkelijken van verweesde werken (d.w.z. werken waarvan de auteur niet kon worden geïdentificeerd of opgespoord) is één van de voornaamste actiepunten zoals vermeld in de Mededeling van de Commissie “Een eengemaakte markt voor intellectuele-eigendomsrechten. Creativiteit en innovatie bevorderen met het oog op economische groei, kwaliteitsjobs en eersteklasproducten en -diensten in Europa²⁰” vormt een onderdeel van de Europa 2020-strategie. De verspreiding en het behoud van het Europese culturele erfgoed is tevens essentieel voor de oprichting van Europese digitale bibliotheken, zoals Europeana.

De auteur van een werk beschikt over een exclusief reproductierecht en een recht van mededeling aan het publiek. Indien men auteursrechtelijk beschermde werken in een online digitale bibliotheek of archief ter beschikking wenst te stellen van het publiek, is er in principe een voorafgaande toestemming van de auteur vereist. Indien de betrokken auteursrechthebbende niet geïdentificeerd of opgespoord kan worden, kan de toestemming voor deze verweesde werken niet verkregen worden. De instellingen die werken online ter beschikking stellen van het publiek zonder voorafgaande goedkeuring van de auteursrechthebbenden, lopen het risico van een schending van het auteursrecht.

De voornaamste doelstelling van het voorstel voor richtlijn is dan ook te voorzien in een rechtskader om de wettige en grensoverschrijdende online-toegang te verzekeren tot verweesde werken die opgenomen zijn in de online digitale bibliotheken of archieven van de in het voorstel opgesomde instellingen, wanneer dergelijk verweesde werken uit hoofde van taken van openbaar belang van dergelijke instellingen worden gebruikt. Deze opdracht van openbaar

²⁰ Mededeling van de Commissie : “Europa 2020: Een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei”, COM (2010) 2020.

belang viseert onder meer het onderwijs alsook de instandhouding en verspreiding van het cultureel erfgoed.

Deze doelstelling wordt bereikt door middel van een stelsel van wederzijdse erkenning van de status van verweesd werk. Om deze status te kunnen vaststellen, dienen de instellingen voorafgaandelijk een zorgvuldige opzoeking te verrichten in de lidstaat waar het werk voor het eerst is gepubliceerd of uitgezonden. Wanneer door de zorgvuldige opzoeking de status van het verweesde werk kan worden vastgesteld, zal het werk in kwestie in de hele EU als een verweesd werk worden beschouwd, zodat de andere lidstaten dezelfde zorgvuldige opzoeking niet meer hoeven te doen.

De Sectie « Auteursrecht en naburige rechten » evenals de personen die op deze vergaderingen²¹ werden uitgenodigd, hebben besprekingen gehouden over dit voorstel voor richtlijn. Gezien de snelle behandeling van dit dossier binnen de Raad van de EU, werden niet alle aspecten van het voorstel voor richtlijn besproken, maar werd de focus gelegd op de belangrijkste thema's die uiteengezet werden in een voorbereidend ontwerp van advies.

De DIE heeft een presentatie gegeven en een werkdocument voorgesteld. Dit document werd door de leden van de sectie en door de uitgenodigde personen onderzocht en ze hebben opmerkingen en voorstellen ter zake gedaan.

In het kader van deze werkzaamheden werden onder meer volgende kwesties behandeld:

- De vraag of de voorgestelde aanpak in het ontwerp van richtlijn (wederzijdse erkenning na een voorafgaande opzoeking, werk per werk in de lidstaat van eerste publicatie) geschikt is om het nagestreefde doel te bereiken;
- Het toepassingsgebied van het voorstel tot richtlijn (ingebedde werken, ongepubliceerde werken, ...)
- Een mogelijke aanpak gestoeld op uitgebreide collectieve licenties, met een opt-out mechanisme;
- De juridische kwalificatie van artikel 6 (toegestane gebruikswijzen van verweesde werken) als een uitzondering en het nut om artikel 7 (commercieel gebruik van verweesde werken) te behouden.

De opmerkingen en voorstellen van de leden van de sectie en de uitgenodigde personen werden opgenomen in het ontwerp van advies dat door de DIE uitgewerkt werd. Dit ontwerp van advies werd besproken tijdens de vergaderingen van de Sectie van 23 november en 19

²¹ Vertegenwoordigers van de voor het Onderwijs en Cultuur bevoegde Gemeenschappen werden eveneens uitgenodigd om deel te nemen aan de vergaderingen van de Raad, vermits zij bevoegd zijn voor de categorieën van instellingen die in artikel 1.1 van het voorstel van richtlijn opgesomd worden.

december 2011. Het ontwerp van advies werd geherstructureerd en geherformuleerd in overeenstemming met de opmerkingen die tijdens deze vergaderingen werden gemaakt.

In 2012 zal nog een laatste vergadering ingepland worden teneinde het ontwerp van advies aan te nemen.

De Voorzitster van de Sectie "Auteursrecht
en Naburige rechten"

De Voorzitter van de Sectie "Industriële
eigendom"

Marie-Christine Janssens

Fernand de Visscher